

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการประเมิน
หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555)
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
Factor Analysis of Evolution on Bachelor of Education
Program (Revised Curriculum 2555 B.E.) Faculty of
Education of Bansomdejchaopraya Rajabhat University

ณัฐมน พันธุ์ชาติรี*

*คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

*Corresponding author. E-mail: Kiddee2009@hotmail.com

Received: June 23, 2018 Revised: October 15, 2018 Accepted: October 29, 2018

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้านหลักสูตรและการประเมินหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 975 คนประกอบด้วย นักศึกษา จำนวน 350 คน บัณฑิต จำนวน 260 คน และผู้ใช้ผลผลิต จำนวน 300 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) อาจารย์ จำนวน 40 คน ผู้บริหาร จำนวน 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมทางสถิติขั้นสูง แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 ได้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.30-1.01 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล χ^2 , df, p, GFI, AGFI, CFI, RMSEA ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบเชิงยืนยันด้านหลักสูตร ประกอบด้วย คุณธรรมจริยธรรม ความรู้ความเข้าใจ ความฉลาดทางปัญญา ความสัมพันธ์ การวิเคราะห์ และการบริหารจัดการ โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.70 - 0.99 2) องค์ประกอบเชิงยืนยันด้านการประเมินหลักสูตร ประกอบด้วย

ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.74 - 1.01

คำสำคัญ: องค์ประกอบเชิงยืนยัน หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

Abstract

The purpose of this research to factor analysis of evaluation of bachelor of education program (revised curriculum 2555 B.E.) faculty of education of Bansomdejchaopraya Rajabhat University using by the course components and course evaluation analyzing. The samples used in this research of 975 person consist of 350 undergraduates, 260 graduated students, and 300 employers who were chosen by stratified random sampling, 40 lecturers, 20 administrators chosen by Simple Random Sampling, and 5 experts chosen by purposive sampling. The research instruments was questionnaire and analysis by advanced statistics with a reliability of 0.93. The component between at 0.30-1.01. The statistics were as χ^2 , df, p, GFI, AGFI, CFI, RMSEA The research found that 1) Factor analysis of the curriculum consist of ethics, knowledge Intelligence, relationship, analysis and management. The model was consistent with the empirical data. The component between at 0.70- 0.99. 2) Factor analysis of the curriculum evaluation consist of context, input, process, and product. The model is consistent with empirical data. The component between at 0.74 – 1.01.

Keywords: Factor Analysis, Curriculum of Bachelor of Education Program

บทนำ

หลักสูตรเป็นเนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพื่อสำเร็จหรือรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาหนึ่ง โดยมีโครงสร้างทั่วไปของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่จะต้องสอน ซึ่งโรงเรียนหรือสถานศึกษาต้องจัดให้แก่เด็กเพื่อให้สำเร็จการศึกษาและสามารถเข้าศึกษาต่อในทางการประกอบอาชีพต่อไป โดยจัดเป็นกลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียนและสถานศึกษา (Good, 1973) ทั้งยังเป็นแบบแผนซึ่งประกอบด้วยประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในโรงเรียน

(Beauchamp, 1981) นอกจากนี้ หลักสูตรยังเป็นเสมือนเป้าหมายลอมพลเมืองให้มีคุณภาพ ซึ่งเป็นโครงการและแนวทางในการให้การศึกษาเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงาม และพัฒนาการของเด็กตามจุดหมายของการจัดการศึกษาคือเครื่องกำหนดแนวทางในการจัดและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม สามารถดำเนินการดำเนินชีวิตของเด็ก ประสบการณ์ว่า ผู้เรียนและสังคมควรจะได้รับความดีบางอย่างที่เป็นประโยชน์แก่เด็กโดยตรง ที่กำหนดว่าเนื้อหาวิชาอะไรบางอย่างที่จะช่วยให้เด็กมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่น เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศให้เป็นไปด้วยความราบรื่นและผาสุกเป็นอย่างไร และหลักสูตรย่อมกำหนดแนวทางความรู้ ความสามารถ ความประพฤติทักษะและเจตคติของผู้เรียนในอันที่อยู่ร่วมกันในสังคม และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและชาติบ้านเมือง (สุนีย์ ภูพันธ์, 2546) สำหรับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย แนวทางการพัฒนาด้านการเตรียมความพร้อม มีดังนี้ ควรศึกษาดูงานจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย สื่อเอกสารหรือศึกษาจากสถานศึกษานำร่อง เครือข่ายหรือแกนนำหรือสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้ ควรมีการสร้างตระหนักรู้แก่บุคลากรผู้เกี่ยวข้องให้เห็นความสำคัญ และร่วมมือกันบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาและควรมีเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้กับผู้ปกครอง ผู้เรียน หน่วยงาน องค์กรในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบด้วยวิธีการที่หลากหลาย เป็นต้น แนวทางการพัฒนาด้านการใช้หลักสูตร มีดังนี้ ควรส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้ครูอาจารย์ทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อการพัฒนา และควรส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แนวทางการพัฒนาด้านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร มีดังนี้ ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรภายในสถานศึกษา ควรมีการติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในแต่ละภาคเรียน เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนของครูอาจารย์ให้เป็นไปตามหลักสูตร และควรมีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกต การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูอาจารย์ (ธนสาร บัลลังก์ปัทมา, 2551) และแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรในอนาคต ประกอบด้วย พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งเครือข่ายวิชาการและวิชาชีพ พัฒนาหลักสูตรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) จัดหลักสูตรเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รูปแบบหลักสูตรจะหลากหลายมากขึ้น เช่น หลักสูตรการศึกษาภาคพิเศษ หลักสูตรฝึกอบรม ฯลฯ เปิดหลักสูตรนานาชาติเพิ่มขึ้น มีการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 2 ภาษา มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น โดยการใช้เทคโนโลยีต้องไม่ส่งผลเสียต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม หลักสูตรและการเรียนการสอนจะต้องพัฒนาทักษะในการคิด การศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

และความสามารถในการสื่อสาร พัฒนาคนให้คิดกว้าง คิดไกลและใฝ่รู้ ให้ผู้เรียน มีความรู้ ทั้งเรื่องที่เป็นสากล นานาชาติ และความเป็นไทย เพื่ออนุรักษ์เรา การพัฒนาหลักสูตรจะมาจาก ส่วนกลาง ร้อยละ 60 ส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 40 จัดการเรียนการสอน โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาจะต้องมีการประกันคุณภาพทางการศึกษาทุกระดับ เพื่อการรับรองคุณภาพ (มาตรฐาน สุขเกษม, 2558) และทักษิณา จัตกุล (2555) พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการบริหารองค์กรให้มีประสิทธิผลขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้ ได้แก่ ภาวะผู้นำ ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์กว้างไกล บริหารจัดการให้เหมาะสมกับเวลาและโอกาสหรือ สถานการณ์ บางครั้งการบริหารควรรักษาระยะห่าง ร่วมกันคิดอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนา องค์กร วางแผนแก้ไขปัญหา ลดภาวะความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในองค์กร และควรมี ความยุติธรรมบริหารงานด้วยความโปร่งใส เป็นต้น กำหนดเป้าหมาย ทิศทาง โครงสร้างใน การบริหารที่เป็นระบบ ชัดเจน พัฒนาการเรียนรู้ด้วยการเปลี่ยนแปลง ทักษะคิพพฤติกรรม ระหว่างบุคลากร ชุมชน นักเรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งจะทำให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับและความไว้วางใจ ผู้บริหารควรบริหารคนและบริหารงาน โดยใช้ทักษะใน การบริหาร ได้แก่ ทักษะการบริหารด้านความคิด ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ฯลฯ บริหารจัดการ แบบร่วมมือ เช่น เปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาเข้ามามีบทบาทสำคัญ ในการพัฒนาองค์กรในด้านการเรียนการสอน ความประพฤติ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ของสถานศึกษา สร้างสารสัมพันธ์ของคนในองค์กรและชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้กำลัง ใจบุคลากร ทำให้ครูอาจารย์ผูกพันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเป้าหมายส่วนตัวเป็นการสร้าง วิสัยทัศน์ร่วมกัน ใช้กระบวนการกระตุ้นอารมณ์ ซึ่งมีอิทธิพลให้ความผูกพันของครูอาจารย์ สูงขึ้นด้านการแสดงความคาดหวังของการปฏิบัติงานที่สูงขึ้น มีเป้าหมายและวิสัยทัศน์ ร่วมกัน การบริการสังคมด้านวิชาการ โดยการจัดโครงสร้างในการทำงานที่มีระบบผู้บริหาร มีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีทั้งภูมิรู้ และภูมิธรรม บริหารจัดการด้วยธรรมาภิบาล ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเอง เรียนรู้ให้ ทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ สามารถนำองค์กรสู่เป้าหมายและประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรได้รับการประกันคุณภาพการศึกษาสู่ระดับชาติ นานาชาติและสังคมโลกต่อไป ดังนั้น การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการในการตัดสินคุณค่าของหลักสูตร เพื่อพิจารณา ดูว่าหลักสูตรนั้นบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ จุดมุ่งหมายนั้นมีความเชื่อถือ ได้มากน้อยเพียงไร หลักสูตรมีความเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนหรือไม่ การจัดการเรียน การสอนที่ใช้เป็นวิธีที่ทำให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้เหมาะสม ดีหรือไม่ นอกจากนี้ การประเมินหลักสูตรยังรวมถึงการประเมินการบริหารหลักสูตรและ

การบริการวิชาการของสถาบันการศึกษาด้วย (Saylor, Alexander and Lewis, 1981)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เป็นสถาบันการศึกษาแห่งหนึ่งที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ตามปรัชญาที่ว่า “สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ” โดยเน้นการบริหารจัดการด้านการผลิตครูที่มีความรู้ความสามารถ และตอบสนองทิศทางการพัฒนาประเทศ สอดรับกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่กำหนดให้ระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยมุ่งเน้นให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษา ต้องมีความพร้อมและมีความเข้มแข็งเพื่อให้ผลผลิตที่ได้ออกมานั้นเป็นครูที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง ปัจจุบันมีสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพได้เข้ามาควบคุมการผลิตครูที่เน้นคุณภาพมากขึ้น ผู้ที่จะมาประกอบวิชาชีพครูได้นั้นจะต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และมีคุณสมบัติตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน เพื่อให้เกิดความรู้ ความสามารถ ทักษะและความชำนาญเพียงพอในการประกอบวิชาชีพครู มีมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ เพื่อให้เกิดคุณภาพในการประกอบวิชาชีพ ตลอดจนสามารถสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้แก่สังคมด้วย ทั้งนี้ คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้ดำเนินการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) ได้แก่ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป สาขาวิชาดนตรีศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา และสาขาวิชาพลศึกษา โดยจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาครบถ้วนตามโครงสร้างหลักสูตรได้กำหนดไว้และจัดให้มีการประเมินผลหลักสูตร เพื่อนำข้อมูลและข้อค้นพบที่ได้มา กำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาและการบริหารจัดการหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งจะส่งต่อการผลิตบัณฑิตครูที่มีคุณภาพ มีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความเป็นครูที่พึงประสงค์สอดคล้องกับความต้องการของสังคม เป็นนักวิชาการที่พร้อมด้วยคุณธรรม ตามเกณฑ์มาตรฐานที่คุรุสภากำหนด ตลอดจนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 อันจะส่งผลให้คณะครุศาสตร์สามารถผลิตบัณฑิตครูและบุคลากรการศึกษาที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของสังคมสืบต่อไป

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาผลการใช้หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา หมวดวิชาเฉพาะด้าน กลุ่มวิชาชีพครู จำนวน 9 หลักสูตร คือ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ปรับปรุง พ.ศ. 2555) สาขาวิชาภาษาไทย สาขาวิชาการศึกษปฐมวัย สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป สาขาวิชาดนตรีศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา และสาขาวิชาพลศึกษา เนื่องจากผู้วิจัยเป็นผู้บริหารระดับคณะซึ่งดูแลรับผิดชอบงานด้านวิชาการ และการพัฒนาหลักสูตร ตลอดจนปฏิบัติงานด้านการสอนโดยเป็นอาจารย์ผู้สอนในรายวิชา กลุ่มวิชาชีพครู ซึ่งในการปฏิบัติงานจะต้องมีการกำกับ ติดตาม ดูแล ส่งเสริมสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มวิชาชีพครูของ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตทุกหลักสูตร จึงจำเป็นที่จะต้องมีการประเมินหลักสูตร เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา กลุ่มวิชาชีพครูให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมต่อไป ซึ่งในการวิจัยนี้ เป็นการประเมินหลักสูตรโดยใช้รูปแบบการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรอันดับหนึ่งและอันดับสอง

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

การวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบเชิงยืนยันของการประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ประกอบด้วยตัวแปรใดบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบเชิงยืนยันของการประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเพื่อวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบเชิงยืนยันของการประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบกัน เพื่อให้ข้อมูลที่ให้มี

การสำรวจศึกษามานั้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สูงสุด และเพื่อให้การวิจัยมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการการวิจัย โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 975 คน ประกอบด้วย นักศึกษา จำนวน 350 คน บัณฑิต จำนวน 260 คน และผู้ใช้ผลผลิต จำนวน 300 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ภูมิ (Stratified Random Sampling) อาจารย์ จำนวน 40 คน ผู้บริหาร จำนวน 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามประมาณค่ามีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย(Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าไค-สแควร์ (Chi-Square) ค่าองศาอิสระ (Degree of Freedom)ค่าสัมประสิทธิ์การพหุการณ์ (Square Multiple Correlation) ค่าความน่าจะเป็นหรือระดับนัยสำคัญทางสถิติ (P-value) ค่าดัชนีความกลมกลืน (Goodness of Fit Index) ค่าดัชนีความกลมกลืนที่ปรับค่า (Adjusted Goodness of Fit Index) ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Square Residual) ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index) ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ค่าอิทธิพลทางตรง (Direct Effect) ค่าอิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect) ค่าอิทธิพลรวม (Total Effect) และวิเคราะห์การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิคดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและ วัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index or IOC)

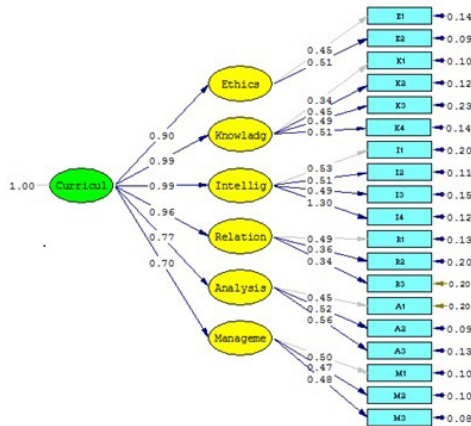
ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ประกอบด้วย หลักสูตร และการประเมินหลักสูตร ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์จากค่าโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันด้านหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านหลักสูตรฯ	สัญลักษณ์	สปส	SE	t	R ²
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	Ethics	0.90*	0.173	20.39*	0.48
2. ด้านความรู้ความเข้าใจ	Knowladg	0.99*	0.141	18.51*	0.77
3. ด้านความฉลาดทางปัญญา	Intelling	0.99*	0.165	16.75*	0.58
4. ด้านความสัมพันธ์	Relation	0.96*	0.131	23.31*	0.63
5. ด้านการวิเคราะห์	Analysis	0.77*	0.173	19.58*	0.84
6. ด้านการบริหารจัดการ	Management	0.70*	0.177	16.63*	0.61

$\chi^2 = 152.80$ df=94 p =0.00075 GFI=1.00 AGFI=1.00 CFI=1.00 RMSEA = 0.068

Chi-Square=152.80, df=94, P-value=0.00075, RMSEA=0.068

ภาพที่ 1 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันด้านหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

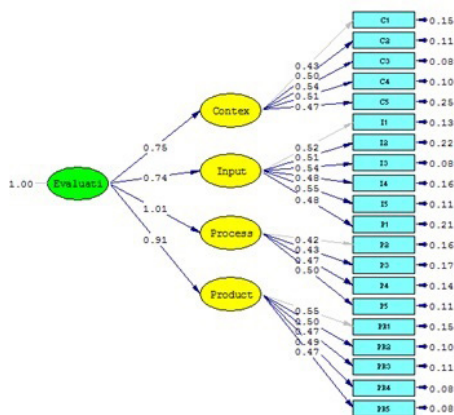
จากตารางที่ 1 และภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์จากค่าโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันด้านหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งพิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 152.80; p = 0.00075 ที่องศาอิสระเท่ากับ 94 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 1.00 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ

1.00 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.068 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณา น้ำหนักองค์ประกอบ พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ด้านหลักสูตรหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ทั้ง 6 ด้าน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.70 ถึง 0.99

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์จากค่าโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันด้านการประเมินหลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ บ้านสมเด็จเจ้าพระยา

องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านหลักสูตรฯ	สัญลักษณ์	สปส	SE	t	R ²
1. ด้านบริบท	Context	0.75*	0.175	23.21*	0.67
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น	Input	0.74*	0.184	21.38*	0.73
3. ด้านกระบวนการ	Process	1.01*	0.137	18.83*	0.58
4. ด้านการประเมินผลผลิต	Product	0.91*	0.155	16.35*	0.66

$\chi^2 = 201.28$ $df=123$ $p=0.00093$ $GFI=0.99$ $AGFI=0.97$ $CFI=1.00$ $RMSEA = 0.085$

Chi-Square=201.28, df=123, P-value=0.00093, RMSEA=0.085

ภาพที่ 2 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองด้านการประเมินหลักสูตร

จากตารางที่ 2 และภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์จากค่าโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน อันดับสอง ด้านการประเมินหลักสูตร พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งพิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 201.28; $p = 0.00093$ ที่องศาอิสระเท่ากับ 123 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.97 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.085 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณา น้ำหนักองค์ประกอบ พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ด้านการประเมินหลักสูตรทั้ง 4 ด้าน มีค่าน้ำหนัก องค์ประกอบระหว่าง 0.74 ถึง 1.01

อภิปรายผล

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พบว่า คุณภาพของหลักสูตรจะเป็นไปในทิศทางใดนั้นผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและร่วมกัน กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนมีการบริหารงานที่ประกอบด้วยคุณธรรมความรู้และเปิดโอกาส ให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับทักษิณา จัตกุล (2555) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารในการบริหารองค์กรให้มีประสิทธิผลขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้ ได้แก่ ภาวะผู้นำ ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์กว้างไกล บริหารจัดการให้เหมาะสมกับเวลาและโอกาส หรือสถานการณ์ บางครั้งการบริหารควรรักษาระยะห่าง ร่วมกันคิดอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาองค์กร วางแผนแก้ไขปัญหา ลดภาวะความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในองค์กร และควรมีความยุติธรรมบริหารงานด้วยความโปร่งใส เป็นต้น กำหนดเป้าหมาย ทิศทาง โครงสร้างในการบริหารที่เป็นระบบ ชัดเจน พัฒนาการเรียนรู้ด้วยการเปลี่ยนแปลง ทักษะคติ พฤติกรรมระหว่างบุคลากร ชุมชน นักเรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งจะทำให้สถานศึกษา ได้รับการยอมรับและความไว้วางใจ ผู้บริหารควรบริหารคนและบริหารงาน โดยใช้ทักษะใน การบริหาร ได้แก่ ทักษะการบริหารด้านความคิด ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ฯลฯ บริหารจัดการ แบบร่วมมือ เช่น เปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาเข้ามา มีบทบาทสำคัญ ในการพัฒนาองค์กรในด้านการเรียนการสอน ความประพฤติ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ของสถานศึกษาสร้างสัมพันธไมตรีของคนในองค์กรและชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุน ให้กำลัง ใจบุคลากร ทำให้ครูอาจารย์ผูกพันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเป้าหมายส่วนตัว เป็นการสร้าง

วิสัยทัศน์ร่วมกัน ใช้กระบวนการกระตุ้นอารมณ์ซึ่งมีอิทธิพลให้ความผูกพันของครูอาจารย์สูงขึ้นด้านการแสดงความคาดหวังของการปฏิบัติงานที่สูงขึ้นมีเป้าหมายและวิสัยทัศน์ร่วมกัน การบริการสังคมด้านวิชาการ โดยการจัดโครงสร้างในการทำงานที่มีระบบผู้บริหารมีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ได้บังคับบัญชา ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีทั้งภูมิรู้และภูมิธรรม บริหารจัดการด้วยธรรมาภิบาล ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเอง เรียนรู้ให้ทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ สามารถนำองค์ความรู้เป้าหมายและประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรได้รับการประกันคุณภาพการศึกษาสู่ระดับชาติ นานาชาติและสังคมโลกต่อไป และการประเมินหลักสูตรนั้นมีความสำคัญต่อการประกันคุณภาพการศึกษาว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด บรรลุผลหรือไม่ และได้มาตรฐานอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับเชลเลอร์ อเล็กซานเดอร์ และเลวิส (Saylor, Alexander and Lewis, 1981) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการในการตัดสินใจคุณค่าของหลักสูตร เพื่อพิจารณาว่าหลักสูตรนั้นบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ จุดมุ่งหมายนั้นมีความเชื่อถือได้มากน้อยเพียงไร หลักสูตรมีความเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนหรือไม่ การจัดการเรียนการสอนที่ใช้เป็นวิธีที่ทำให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้เหมาะสมหรือไม่ นอกจากนั้น การประเมินหลักสูตรยังรวมถึงการประเมินการบริหารหลักสูตรและการบริการวิชาการของสถาบันการศึกษาด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ในการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย นักศึกษา อาจารย์ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และผู้ใช้บัณฑิต ต้องมีการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือในการผลิตต้นและผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและเป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542
2. การประกันคุณภาพการศึกษาจะต้องมุ่งเน้นกรอบคุณภาพของหลักสูตรให้ครอบคลุมมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่จะต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาด้วยระบบ PDCA มีการประชุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลเป็นระยะ เพื่อให้ทราบข้อดีและข้อที่ควรปรับปรุงให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และแม่นยำ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ควรมีการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ต่ำเฉพาะกรณี

2. ควรวิเคราะห์ตัวแปรสังเกตได้ขององค์ประกอบหลักด้วยวิธีการพยากรณ์ความเป็นไปได้ในรูปของคาร์้อยละ

3. ควรมีการพัฒนาผลของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในรูปแบบการนำเสนอข้อมูลแบบกราฟฟิกที่เชื่อมโยงกับระบบข้อมูลของหลักสูตรของมหาวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง

ทักษิณา จตุกุล. (2555). การบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพ. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2561. จาก: <https://www.gotoknow.org/posts/425296>.

ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2551). บทบาทประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา.

The city Journal, 4(85), 30.

มาตสุภา สุขเกษม. (2558). ปัญหาและแนวโน้มในการพัฒนาหลักสูตร.[ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2561. จาก: <http://massupa044.blogspot.com/2015/05/16.html>.

สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่: เดอะโนว์เลจเซ็นเตอร์.

Beauchamp, George A. (1975). **Curriculum Theory**. 3rd ed. Illinois: The Kagg Press.

Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education**. New York: McGraw-Hill Book.

Saylor, J. G., William M. A. and Arthur J.. (1981). **Curriculum Planning for Better Teaching and Learning**. 4th ed. New York: Holt, Rinehart and Winston.